

Santpoort, 31 maart 2023

De Minister voor Klimaat en Energie
Postbus 20401
2594 AC Den Haag

Betreft: Programmering Topsector Energie 2023

Geachte heer Jetten,

In deze brief treft u het jaarlijkse voorstel van de Topsector Energie (TSE) voor de inzet van de beschikbaar gestelde innovatiemiddelen voor 2023. Evenals in de periode 2020-2021 zijn de middelen tweearig gezien (2022-2023) en gedeeltelijk naar voren gehaald om massa te kunnen creëren op een nieuwe openstelling van de MOOI-regeling¹ in 2022.

Hieronder treft u op onderwerpniveau het overzicht van de voorgestelde TSE-inzet in relatie tot de bredere innovatiebudgetten voor de onderwerpen waar de TSE zich mee bezig houdt (Energie, Gebouwde Omgeving en Industrie).

Onderwerp	Totaal budget 2022-2023	Budget 2022	Waarvan budget derden 2022	Budget 2023	Waarvan budget derden 2023
TSE - Elektriciteit	€ 27,9 mln	€ 24,45 mln ²		€ 3,45 mln	
TSE - Gebouwde Omgeving	€ 42,4 mln	€ 39,4 mln ²	€ 27,2 mln (B&I)	€ 3,0 mln	€ 3,0 mln (B&I)
TSE - Industrie	€ 25,0 mln	€ 23,0 mln ²	€ 2,0 mln (B&I)	€ 2,0 mln	€ 2,0 mln (B&I)
TSE - Subsidie industriestudies	€ 16,0 mln	€ 8,0 mln	€ 8,0 mln (B&I)	€ 8,0 mln	€ 8,0 mln (B&I)
TSE - Systeemintegratie	€ 10,1 mln	€ 5,1 mln		€ 5,0 mln	
TSE - Overige uitgaven					
- bureaunkosten TKI-E	€ 14,9 mln	€ 6,1 mln	€ 1,6 mln (B&I, BZK, etc.)	€ 8,8 mln	€ 2,7 mln (B&I, BZK, etc.)
- HCA	€ 0,9 mln	€ 0,3 mln		€ 0,6 mln	
- MVI	€ 1,9 mln	€ 1,0 mln		€ 0,9 mln	
- digitalisering	€ 2,8 mln	€ 1,4 mln		€ 1,4 mln	
- opdrachten,	€ 2,0 mln	€ 1,0 mln		€ 1,0 mln	
- internationaal	€ 3,0 mln	€ 1,5 mln		€ 1,5 mln	
- cross-overs	€ 1,0 mln	€ 1,0 mln			
- reserve	€ 0,9 mln	€ 0,3 mln		€ 0,6 mln	
- Overig (conferenties)	€ 0,4 mln	€ 0,2 mln		€ 0,2 mln	
Totaal TSE	€ 149,2 mln	€ 112,75 mln	€ 38,8 mln	€ 36,45 mln	€ 15,7 mln
EZK - DEI+ ³	€ 139,6 mln	€ 74,6 mln	€ 33,6 mln (B&I)	€ 65,0 mln	€ 33,6 (B&I)
BZK - DEI-Aardgasvrij	€ 18,0 mln	€ 9,0 mln	€ 9,0 mln (BZK)	€ 9,0 mln	€ 9,0 mln (BZK)
GVNL - DEI-Waterstof	€ 74,4 mln	€ 29,4 mln	€ 29,4 mln (GVNL)	€ 45,0 mln ⁴	€ 45,0 mln (GVNL) ⁴
EZK - HER ⁵	€ 80,0 mln	€ 50 mln		€ 30,0 mln	
TNO ⁶	€ 88 mln	€ 44 mln		€ 44 mln	
NWO-KIC ⁷	€ 22 mln	€ 11 mln	€ 11 mln (NWO)	€ 11 mln	€ 11 mln (NWO)
Totaal	€ 571,2 mln	€ 330,75 mln	€ 121,8 mln	€ 240,45 mln	€ 114,3 mln

¹Missiegedreven Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie: subsidieregeling voor integrale innovatieconcepten (technisch, economisch, sociaal, juridisch) vanuit brede consortia

² Waarvan een significant deel via de MOOI-regeling (€21mln Elektriciteit; €39,4mln Geb. Omg.; €21mln Industrie)

³ Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie: subsidieregeling voor pilot- en demonstratieprojecten

⁴ Betreft een geschat bedrag. Exact bedrag en openstellingsmoment wordt bepaald door de Groenvermogen-commissie.

⁵ Hernieuwbare Energietransitie: subsidieregeling voor CO2- en kostenreductie

⁶ Betreft budget voor de bredere duurzaamheidsopgave (ook mobiliteit, landbouw, circulaire economie)

⁷ Betreft budget voor de bredere duurzaamheidsopgave (ook mobiliteit, landbouw, circulaire economie)

Sinds de totstandkoming van het Klimaatakkoord wordt de inzet van de Topsector Energie (evenals andere innovatie-inzet op klimaat en energie) vormgegeven aan de hand van de Meerjarige Missiegedreven Innovatieprogramma's (MMIP's) van de Integrale Kennis en Innovatie Agenda Klimaat en Energie (IKIA) van het Klimaatakkoord. Dit borgt een coherente, gefocuste en programmatische inzet in de gehele innovatieketen, gericht op de klimaatdoelstellingen van het Klimaatakkoord en Coalitieakkoord. Hierbij werken overheden, kennisinstellingen en bedrijven nauw samen.

Ten opzichte van de in 2022 gecommuniceerde meerjarenbegroting 2022-2023, legt de Topsector Energie in 2023 meer nadruk op versnelling en opschaling van toepassingen. De verhoogde klimaatdoelstelling voor 2030 in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt vraagt om opschalingsconcepten, zoals standaardisatie en industrialisatie van de toeleveringsketen voor wind op zee, en arbeidsbesparende innovaties, zoals robotisering van inspectie en onderhoud van infrastructuur.

Daarnaast blijft de Topsector Energie in nauw contact staan met de andere Topsectoren. Zo wordt met Topsector Chemie en HTSM samengewerkt op het onderwerp grondstoffen en circulariteit; hetgeen niet alleen van invloed is op scope-3 CO₂-reductie, maar tevens een sterke relatie heeft met strategische onafhankelijkheid in de Nederlandse en Europese energietransitie.

Deze inzet op strategische autonomie zal in 2023 een nog sterkere rol gaan spelen, gezien de recente Kamerbrief 'Innovatie en Impact' met het actieplan innovatie en valorisatie van 11 november jl. Hierin omschrijft de Minister van Economische Zaken en Klimaat haar voorgenomen inzet op strategisch technologiebeleid. Hier zou een directe link gelegd kunnen worden met de maatschappelijke thema's van het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid; zodat de inzet op strategische sleuteltechnologieën de maatschappelijke transitie op o.a. Energie en Duurzaamheid ondersteunt.

Bovenstaande tabel laat tevens zien dat de innovatiebudgetten die direct missiegedreven aangestuurd kunnen worden, beperkt zijn ten opzichte van niet-missiegedreven budgetten zoals Groeifonds en Klimaatfonds. Het gevolg kan zijn dat de innovatiegemeenschap haar inzet richt op fondsdoelstellingen die wellicht niet de gehele scope van Klimaatakkoord en Coalitieakkoord op een programmatische wijze afdekken.

Daarom zet de TSE volgend jaar in op het creëren van een hefboom voor missiegedreven innovatiebudgetten, via bijvoorbeeld netwerkvorming op Groeifondsvoorstellen. Het vraagt stevige coördinatie vanuit de Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI's), om te borgen dat innovatievoorstellen worden opgewerkt en gehonoreerd die bijdragen aan de Meerjarenprogramma's van het Klimaatakkoord. Hierbij helpt het ons wanneer in het Groeifonds de bijdrage aan de maatschappelijke thema's van het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (w.o. het Klimaatakkoord) wordt meegenomen in de beoordeling. De Topsector Energie en EZK, als trekkers van een groot deel van de MMIP's op klimaat en energie, zijn bij uitstek toegerust om de Groeifondscommissie hierin van advies te kunnen voorzien. Middels onze bijdrage aan de contextanalyses voor het Groeifonds zijn hierin de eerste stappen gezet.

Verder wordt op ambtelijk niveau verkend hoe de innovatiegemeenschap een bijdrage kan leveren aan de doelstellingen van het Klimaatfonds. Een dergelijk grote impuls voor de toepassing van nieuwe CO₂-reducerende concepten vraagt immers voldoende concepten om op te kunnen schalen; ook richting 2040 en 2050.

Wij hopen met deze inzet opnieuw een stevige bijdrage te leveren aan de Kabinetsdoelstellingen op Klimaat en Energie.

Met vriendelijke groet,

Peter Molengraaf
Boegbeeld Topsector Energie